Tulevaisuusselonteon eväitä hallitusohjelmaan 2011–15

Osallistutaan aktiivisesti globaaleihin ilmastotalkoisiin

- Ilmastonmuutos on tämän vuosisadan selvästi suurimpia uhkia ihmiskunnan hyvinvoinnille. Uhkan vakavuuden tulee näkyä sen torjumiseen tähtäävässä politiikassa.
- Toimitaan aktiivisesti ja aloitteellisesti globaalin ilmastosovun puolesta. Sitoudutaan kattamaan oma ja oikeudenmukainen osuus kehitysmaiden ilmastotyön tukemisesta osana kansainvälistä sopimusta.
- Siirrytään määrätietoisesti kohti vähäpäästöistä Suomea. Pyritään leikkaamaan päästöjä lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä niin, että Suomen päästöt vähenevät vähintään 80 prosenttia vuodesta 1990 vuoteen 2050 osana kansainvälistä yhteistyötä.
- Pyritään jatkamaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen edelläkävijänä. Sopeutuminen vakiinnutetaan osaksi toimintaa kaikilla toimialoilla, ja toimialojen välistä yhteistyötä vahvistetaan.

Vahvistetaan edelläkävijyyttä ja edistetään kestävää teknologiaa

- Pyritään varmistamaan Suomen asemaa ilmastonsuojelun edelläkävijänä. Suomi pystyy moninkertaistamaan vaikutuksensa ilmastonmuutoksen torjunnassa kehittämällä, soveltamalla ja kaupallistamalla vähäpäästöisiä ratkaisuja, joita on mahdollista hyödyntää globaalisti.
- Ilmasto- ja energiapolitiikalla tuetaan kestävän teknologian kotimarkkinoiden syntymistä. Innovaatiopolitiikassa satsataan erityisesti kestävien ratkaisujen kaupallistamiseen ja käyttöönottoon. Pyritään tekemään kestävästä teknologiasta ja palveluista Suomen talouden uusi tukijalka.
- Valitaan ilmastopolitiikassa keinoja, jotka ovat ympäristöllisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäviä – myös pitkällä aikavälillä ja maailmanlaajuisesti. Energiatehokkuuden parantaminen ja energiansäästö asetetaan päästöjen vähentämisessä etusijalle kaikilla sektoreilla.

Valjastetaan taloudellinen ohjaus edistämän ilmastonsuojelua

- Nykyinen julkinen vero- ja muu ohjaus arvioidaan ilmastonsuojelun näkökulmasta muut yhteiskunnalliset tavoitteet huomioon ottaen. Päästöjen tuottamiseen johtavaa ohjausta karsitaan ja muutetaan.
- Jatketaan vihreää verouudistusta. Vahvistetaan päästöjä vähentävää vero-ohjausta erityisesti päästökaupan ulkopuolisilla aloilla.
- Vahvistetaan ilmastonäkökulmaa valtion talousarvioiden laadinnassa ja esittämisessä.

Edistetään energiatehokkuutta ja kestäviä energiaratkaisuja

- Tarkistetaan rakentamismääräyksiä vuoden 2014 alusta energiatehokkuuden edelleen parantamiseksi. Velvoitetaan rakentamismääräyksillä parantamaan energiatehokkuutta selvästi nykyisessä rakennuskannassa peruskorjausten ja muiden laajojen remonttien yhteydessä.
- Vauhditetaan kotitalouksien, maatilojen ja pienyritysten hajautettua uusiutuvan energian pientuotantoa hallinnollisin ja taloudellisin keinoin.

Kestävöitetään liikennejärjestelmää ja siirrytään vähäpäästöisiin autoihin

- Vahvistetaan kaavoituksen ohjausta kaupunkiseuduilla yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi ja päästöjen vähentämiseksi.
- Kohdennetaan nykyistä väylärahoitusta kestävän ja älyliikenteen hankkeisiin. Siirretään liikenteessä taloudellisen ohjauksen painopistettä auton käyttöön. Selvitetään mahdollisuudet siirtyä paikannukseen perustuviin tienkäyttömaksuihin, jotka porrastetaan ajan, paikan ja auton päästötason mukaan.
- Siirtymistä vähäpäästöisiin ajoneuvoihin vauhditetaan vero- ja normiohjausta tehostamalla. Asetetaan tavoitteeksi vähentää uusien myytyjen autojen ominaispäästöjä hallituskauden aikana vähintään 15 grammaa hiilidioksidia kilometriltä.

Tarjotaan kansalaisille tietoa vähäpäästöisten arjen valintojen tueksi

- Arjen valintojen ilmastovaikutuksista kertova tieto saatetaan helposti ja kattavasti ihmisten saataville yhden luukun periaatteella.
- Kannustetaan valitsemaan vähäpäästöisiä ruokia julkisessa ruokailussa ja kaupoissa.
- Velvoitetaan kuntia laatimaan itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa paikallinen ilmasto-ohjelma, joka sisältää tavoitteet ja toimenpiteet päästöjen vähentämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi.

Vahvistetaan ilmastonsuojelun tietopohjaa

- Perustetaan ilmastopolitiikan tieteellinen paneeli ja turvataan sen toiminta valtioneuvoston päätöksenteon tukena takaamalla sille riittävä ja pysyvä rahoitus.
- Laaditaan hallituskauden aikana päivitetyt skenaariot siirtymästä vähäpäästöiseen yhteiskuntaan. Tarkastellaan mahdollisuuksia päästä pitkällä aikavälillä päästöneutraaliin Suomeen eli yhteiskuntaan, joka ei tuota nettona lainkaan päästöjä.

Lisätietoja:

Pirkko Heikinheimo, projektipäällikkö, valtioneuvoston kanslia
pirkko.heikinheimo(a)vnk.fi, 09 160 22134.

http://www.vnk.fi/hankkeet/tulevaisuusselonteko/fi.jsp